

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

Irodalmi szenzáció.

Fogaras, 1908. jan. 25.

Ha egy stréber, vagy valami nemzetközi kasszabetőrő el emel egy pár színes papírost, vagy okmányt hamisít, bélyegét nyal, vagy pláne sikkaszt: panamával, óriási szenzációs leleplezés-sel vannak tele az ország összes lapjai; de ha egy igazi lángész elindul a maga útján és szenzációs sikert arat, triumfust ül, azt agyon hallgatják a lapok, legfeljebb a szerzővel komaságban, sógor-ságban élő hírlapírók, a maga céhbellei irnak róla elragadtatással, a többiek pedig t. i. a nem céhbellek azonnal feltámadnak, a dicsőség babérjának leveleit szaggatják, lehurrogják s irigységből kigyót, békát reá kiáltanak, sőt még, — hogy a kritika annál teljesebb legyen — még a plágium bélyegét is rányomják az illetőre.

Most azonban Molnár Ferenc sikere olyan általános és európai, hogy nem ülhetnek össze a céhbellek s az ellen-

riporterek s az európai sikerbe a sajtó ez egyszer disszonanciát nem keverhet belé. . . .

De mi történt Turinba, Kossuth Lajos — a volt turini remete — városában?

Kossuth Lajos halálával oda újra bevonult a magyar szellem s beleilleszkedett abba az ensemblébe, amit világ-irodalomnak neveznek.

Molnár Ferenc helyet foglalt Ibsen, Esegaray, Grillparzer, Hauptmann, Tolstoj, Gorkij és Turgenyev mellett, amint erre maga Ermete Zacconi is reflektált.

Ez a dicsőséges székfoglalás éppen ma és éppen a mi speciális irodalmi viszonyaink között, rendkívüli jelentőséggel bír.

Elvégre, hogy mást ne említsünk: Petőfi és Jókai régen ott vannak az európai klasszikusok sorában. Nem új dolog, hogy magyar írók a külföldön ismernek és olvasnak.

Mégis a Molnár Ferenc meginduló

európai körutja — hisszük, hogy Turin csak az első állomás volt — sokkal nagyobb jelentőséggel bír.

Mindenekelőtt eldönti azt a küzdelmet, melyről maga Molnár Turinba beszélt. Igenis: ádáz és egyik oldalról utálatos harc folyik nálunk a romantikusok és a modern gondolkozók, veristák között. A magyar közönség még eddig a kurialistáknak adott igazat, szívesebben olvasta a jó öreg elbeszélőket, a hét szilvafáról, a nemesi portáról, elmult idők romantikus és hazug eseményeiről regélőket, mint a fiatal pszichológusokat, az élet világos fejü meglátóit, az emberi küzdelmek megrajzolóit és bukásuk siratóit.

Mig egész Európa szankcionálta a modern irányt, mely nem csupán a mosolyt és derüt, de a vért és könnyet is beleviszi a litteratúrába, addig idehaza még mindig a régi irodalom tobzódik és annak mesterei viszik el a tapsokat és pénzeket.

A modernül gondolkozóknak, az

TÁRCA.

Az „OLASZORSZÁGBAN“ c. ciklusból.

A sötét kapuk zárva vannak,
Padova alszik mélyen.
Nagyobb csend ennél nem lehetne
Lenn a tengerfenéken.

Vidám diákok nem dalolnak
Kortyolva jó chiantit,
A korcsomák be vannak zárva
És részeg sem kurjant itt.

Csak a tetőkön nyávog néha
A kandur, párját várva
S a bástyán ásit az őrszem
Rémséges unalmába'.

A bástya ócska, fala rozg,
Kapui őre mind vén,
A város összes temploma
S a legtöbb háza szintén.

Nem értem, mit őriznek rajt',
Hisz' kutyának sem kéne

S ilyen öröktől tiz rabló
Egész könnyen venné be.

Különben mi közöm hozzá?
Én csak leánykám várom,
Ha anyja alszik, kioson
S én karjaimba zárom.

Nappal ül a cukrászboltban,
S árul holmit mosolyogva.
Este dalol a holdfényen
Belefogózza karomba.

Tüzeszemű olaszleány . . .
Sentimentális is néha —
— Csillag ragyog fejünk felett
S lábainknál szól a béka.

Ülünk egy ledölt oszlopfőn —
(Nem néztem meg: dór-e, jón-e?)
Lábunk alatt lassan folyik
A jó öreg Baschiglione.

Nincs oka rá, mért sietne,
Hiszen nem is hajtja senki.

Széles tükre zöld hinárját
Pajkos szellő végig lengi.

S hinármentes zöld foltokból
Ránk kacsint a hold vidáman,
Mintha biztatólag intne:
„Gyermekeim, no csak bátran!“

Itt a tavasz s az emberek
Csodálkozva ujonganak:
Milyen szép fű nő a parton!
Hogy uszkálnak lenn a halak!

Csoda, csoda, hogy a fűszál
Mindenütt zöld, a hal fürge,
A víz folyik és vizszinü
S az országut pora szürke.

Azt hiszem, így ujongnának,
Ha a fűszál mind kék lenne,
A víz piros s halak helyett
Madarak usznának benne.

Gagyí Jenő.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szamar-köhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Ára lívegenként 4.— korona

irodalom forradalmárjainak, az új és igaz eszmék hirdetőinek pedig egy kis kör elismerése és száraz kenyér jut.

Amikor Molnár Ferenc Turinban fölemelkedik az ibseni színvonalra, akkor Európa átkiált hozzánk, hogy a Molnár Ferencek irányát kövessük. Igen ám, ha volnának többen??! Mert ez az irodalom és nem más! Ez csupán az, mely nem speciálisan magyar, hanem nemzetközi. Már pedig a művészetben — ha másban nem is — nemzetközinek kell lenni.

És törje össze az az író a tollát, aki nem az emberiségnek, hanem az embereknek ír. Ha azok az emberek hazája egész lakosságát alkotják is.

A siker annál eredményesebb, mert éppen a szinpadon történt. Ennek két fontos jelentősége van. Az egyik az, hogy bármily magyar regényt kivettek volna a külföldre, bármily nagy siker mellett is, nem végzett volna olyan terjesztő munkát a magyarság megismertetésében, mint a szinmű, mely a szinpadról közvetlenül, élő ajakkal szól az idegennek.

A másik jelenség megint az ugynevezett klasszikusság ellen szól, a modern mellett. A magyar drámairodalomnak — az: Ember tragédiáját kivéve — eddig nem igen volt zsenyéje. De annál több a gyengyéje. Ami természetes is.

Odakünn Gorkij az éjjeli menedékhely brutális mélységeit tárja elénk; Ibsen a legvéresebb társadalmi összetükközéseket festi meg; még egyénei is a társadalom legmagasabb vagy legmélyeb-

ben járó alakjai, kikben típusokat kell felismernünk, hogy a társadalom típusait megismerjük; Bernstein a bakkarat-ról ír megrázó drámát; Brioux a mételyt, az emberiséget tizedelő vérbetegséget teszi darabja mozgató elemévé; Wedekind az ifjuság ébredező nemi életének fázisait mutatja be; Salome Asch meg éppen a prostitúció büntényjára vezet. Ezzel szemben a mi jeleseink közül a legjelesebbek még mindig a klasszikusok. Bercezik Árpád a pozsonyi diétát nyöszörgi; Herczeg Ferenc meg Déryné ifiaszszonnyal csufolja meg önmagát is.

Hát itt a hiba kérem, hogy a magyar írók még mindig nem veszik észre, hogy ma rettenetes problémák foglalkoztatják az emberiséget. Hogy az egész társadalom züllik, foszlik, bomlik, vajudik, hogy új rendet hozzon létre.

Nem akarják, vagy nem tudják meglátni. Aki meglátja közülök, az nemzetközivé lesz előbb vagy utóbb! És megkezdí hódító körutját Turinban, vagy más helyen, az európai irodalom labirintusában.

Igaz ugyan, hogy nekünk ez ellen az etikai determinizmus, iszákossági, gyilkolási öröklés ellen van némi kifogásunk, mert ezzel az ugynevezett predestináció lép fel a drámában a fátum, az ananké helyett mintegy deus ex machina, ami miatt az öröklés kezében egy hitvány, gyöngye bábbá lesz a hős s nem az akarat embere s ezt bővebben is kifejtettük 1800 írott oldalos Poétikánkban, de hát ez új irány s a láva elé akadályokat

gördíteni egy fűszál nem képes, így hát csak haladjon tovább ez az irány Isten tudja mi ellen jó, hová lyukad ki?? — 5.

Katonás nevelés és a cellövészeti népszerűsítése.

Írta: Simon Gábor ref. főgimnáziumi tanár.

Folytatás és vége.

Igen nagy baj az, hogy polgári közköztatásügyi tanácskozmányokon, összejöveteleken állandóan szállóigeként van az ajkakon „az értelem hathatós fejlesztése,“ „a magyar szellemi nivó“ s más ehhez hasonlók, s s egyetlen szó sem esik a helyes testképzésről, az erkölcsi képességek helyes fejlesztéséről és neveléséről. Azért nagy baj ez, mert értelem és szellem test nélkül csak üres fogalmak s hadjárat alkalmával nem elég pusztaán a fejlett értelem s a magas szellemi nivó, mivel az ellenség erős akcióit csak erős erkölcsi és fizikai képességeken nyugvó ellen akciókkal lehet meghiusítani és visszaverni. A közönséges polgári élethivatások betöltésénél is az erkölcsi és fizikai erőket éppen oly fontos tényezők, mint a szellemi képességek. Megrongált testi szervezetben a szellemi funkciók is megbénulnak.

Igen nagy anomália az, míg egy 8 osztályú közép iskolában az értelem tömésével 14—15 rendes tanár foglalkozik, addig az egész intézet testi nevelésének ügye egyetlen tornatanító kezébe van letéve, akinek tárgya a szellemi tárgyak mellett alárendelt jellegű, s aki szellemi tárgyak tanáraitól semmiféle támogatásban és elismerésben nem részesülhet, mivel ők a testképzéshez a legelőkelőbb képességekkel sem bírnak. Ezen állapotot okvetlen változtatni kell, részint a tornatanítók helyzetének javítása által, részint a szellemi tárgyak tanárainak az elemi testképzésbe való belevonása által. Az is hely-

Az én bugyellárisom.

— Emlékezés Sárossy és Lisznyayra. —

Írta: Halmy Gyula.

Már furcsa egy kihívó téma ez!

Vajjon ki törődik az én üres bugyellárisommal, amely nesztelenül, némán ott hentereg valahol az íróasztalom fiókjának legilegbensőbb zugában, ahol nem a pénz csörgése, hanem csak a pök szövi a maga csábító hálóját nesztelenül. Igen, ott nyugszik az én penészes, sovány bugyellárisom elfeledve, eltemetve!

Sokkal szerényebb vagyok, hogy azzal a — pláne üres — pénztárcával palam et publice így hivalkodni mernék, ha nem füződne nek ahhoz bizonyos aranyszálak, melyek a multba vezetnek s földézik magyar irodalmunk két kiváló költőjének az alakját: a Sárossy Gyuláét, az „Arany trombita“, „Huszár“ s több más jeles költemény szerzőjét, no meg Lisznyay Kálmánt, a „dalzongorát“ s a a híres palócköltő egyéb munkáit.

Tudjuk azt nagyon jól, hogy Sárossy Gyula és Lisznyay Kálmán lelki-testi jóbarátok voltak, két test egy lélek, akik együtt örültek, együtt busultak s ha volt pénzük ugyszólván egymásközt osztották meg s így együtt élvezték a fonséges lakrimsa krisztit is, amely olyan korán elküldte őket abba a világba, ahol végtelenül szedhetik az Elizium mezején a halhatatlanság el nem évülő virágait.

Volt nekem a huszas, harmincas években egy Hőke Károly nevű ügyvéd nagybátyám, aki Eperjesen s több más helyen konskolárisa volt Petőfi, Sárossy, Lisznyay s Kerényi (Krisztmann) Frigyes poétáknak.

Midőn elhagyták az iskola porát a fenti kebelbarátok, ez a nagy barátság kiszármazott ám az iskola poros padjai közül az életre is, amely úgy hánytavetette a muza kegyeltjeit, de elhagyni még sem hagyták el egymást, hanem kitarítottak egymás mellett serényen, álhathatosan és mi fő rendületlenül.

Az élet scillái és kharibdiszei között — mikor az ugynevezett „pekunia“ nem igen csörgette meg a zsebet, sokszor beállítottak ezek a poéták Miskolcra Hőke Károly barátjukhoz, ahol mindig biztos és enyhe révpártra találtak a sorsüldözöttek, Hőke Lajos orvos-doktor nagybátyám jóvoltából, mert bizony Hőke Károlynak (lett légyen is fiskális vagy prókátor, vagy ha tetszik advokát, már bármiként is nevezzük a szegény halandót) nem igen kedvezett a „Korpusz Jurisz“ s vajmi keveset hajtott a konyhára, pedig mint az egykori atyafiak mondogatták: „zseniális egy ember volt ő!“ Vele történt meg, hogy mint az egyházmegye világi jegyzője, elmulasztott egy gyűlést, mert az Avásra, pince-szoáréra volt hivatalos. Nagy keresés után, végig nézték az összes pincéket, mikor azután rátaláltak Hőke Károlyra. Nagy triumfussal vitték a gyűlésbe. Ott rögtön elfogták, hogy

olvassa fel a mult ülés jegyzőkönyvét. Hőke Károly nyugodtan elővesz a belső zsebéből valami hosszú papirozt és folyékonyan, kitünő elokvenciával olvassa a jegyzőkönyvet. Csak mikor a nagy tetszéssel fogadott jegyzőkönyv hitelesítésére került a sor, tünt ki, hogy a papiron egyetlen betű sincs. Ókelme elfeledte megírni és most „könyv nélkül“ mondta el a fejében abban a percben született jegyzőkönyvet. Elég az hozzá, hogy a fenti poéták gyakran fölkeresték ám Miskolcon Károly barátjukat s az ő révén az ugynevezett katakombákat is, amely után írta Sárossy Gyula Lisznyay Kálmánhoz a híres: „Utravalót“ Gréfenbergbe, midőn a szesz hatalma ellen a hidegvizgyógyintézetben keresett magának vigasztalást, lelki és testi gyógyulást:

„Bortul élcel a számárfej
Félre kong a lelkes agy,
Térj a vízhez, égi tükre
Ugy mutat meg a mint vagy.

A természet a virágot
Vizzel önti úgy virít,
Százszoros jaj már az arcnak,
Mit csupán a bor pirit!

Én ezentul a habisten
Tiszta nektárját nyelem,
S borral öntözött gégémot
Vizivásnak szentelem!

Vizbikának, rut varangynak
Vizivónak hivjatok,

telen, hogy a felsőbb kereskedelmi iskolákban a testgyakorlás nem kötelező, holott ezen iskolák elvégzése is jogosít az egyes önkéntesi kedvezményre. Ez katonai szempontból egyenes visszaélés, amit megtűrni nem lehet.

A javításokat a tanári testületben kell megkezdeni, mert hiábavaló minden szabályrendelet és törvény, ha nincs, aki azokat megvalósítsa. A javítások folyamán a középiskolákra képesítő tornatanítói tanfolyam egy évről 2 évre terjesztendő ki, melyen a katonai rendgyakorlatok, céllövészet, sőt még a katonai szolgálati szabályzat egyes részei is intenzív módon tanítandók. A vívás tanítása mind a két évfolyamon kötelezővé teendő. A katonai studimok előadását, esetleg a vívás tanítását is erre a célra kivézenyelt honvédtisztek végezzék, kik a vizsgáló bizottságnak is rendes tagjai legyenek. A tankepesítő vizsgálaton nemcsak a közoktatásügyi, hanem a honvédelmi minisztérium is képviseltesse magát. A középiskolákban s ezzel egyenrangú tanintézetekben alkalmazott tornatanítóknak adassék meg a tanári cím és jelleg.

A budapesti és kolozsvári tudományegyetemeken a tanárjelöltek az első vagy harmadik évfolyam alatt köteleztessenek a szabadgyakorlatok, tornajátékok, katonai rendgyakorlatok és céllövészet tanulására oly módon, hogy azokat később mint tanárok tanítványaiknak tanítani is tudják. Ezen tanulmányokra a tanároknak általános műveltségi és iskolafegyelmzési szempontból is szükségünk van. A tanárjelöltek tanítását ezen tárgyakra polgárokból és tisztekből alkotott vegyes tanári testület végezze. A jelenlegi tanárok ez irányban a szükséges ismereteket nyári szünidei tanfolyamokon sajátíthatják el.

Polgári középiskolákban a testképzésre szánt heti órák száma egygyel növelendő, melyet rendes tanárok látnak el. Minden

Mondjátok, hogy vízzel élnek
A lelketlen állatok.

Kis pincémbe kutatások
Vizre szoktatom korom,
Minden szőlőt kivágok,
Ez lesz a nagy szívöröm."

Egyszóval a lakrma kriszti romboló hatása után épületes és sikeres javulást ígérték a szegény poéták egymásnak. Hogy megtartották-e azután ezt később is, már azt nem tudni, annyi bizonyos azonban, hogy mind a ketten nagyon korán elvándoroltak az árnyékvilágból s hamar bele haraptak abba a fűbe, amely megdicsőüléssel, átszellemüléssel, de egyszersmind — nálunk halhatatlansággal járt!

Hőke Lajos doktor a közös bugyellárist egy izben 600 koronával bélelte ki számukra s a költők olyan hálásak voltak, hogy a 600 koronát elvitték (vissza azonban soha sem hozták), de a fekete bugyellárist (üresen!) s egy nádbotot ott hagytak nagybátyámnak, Hőke dokornak — emlékebe, meg néhány évi orvosi honorárium fejében!

Igy ezen a réven jutott tehát örökségül a két halhatatlan költő fekete bugyellárisa a bottal együtt az én birtokomba s így örzöm én a költők közös bugyellárisát íróasztalom fiókjában, fájdalom! szintén üresen!

osztályfőnök köteles osztályának heti egy órában a szabadgyakorlatokat, tornajátékokat és a katonai rendgyakorlatoktatnítani. Minden iskolai évben legalább kétszer minden osztály saját főnöke vezetése alatt félnapra terjedő kirándulást tesz, melyek főképp katonai rend-és menetgyakorlatokul szolgáljanak. Hasonló célból minden évben legalább egyszer az egész tanintézet a tanári kar vezetése alatt kirándulásra megy, ha alkalmas hely kínálkozik, egész napra. A céllövészet egyelőre a legfelső osztályba s ha ez sikeresen folyik, később a két felső osztályba sikeresen behozandó.

Katonai oldalról figyelemreméltónak tartjuk, hogy a polgári főiskolákkal való paritás kedvéért nem volna-e célszerű a katonai tisztképző akadémiák 3 évfolyamát 4-re emelni és az elméleti tárgyak tanszékeinek betöltésénél bronzos állandóságot szemmel tartani. Annyi kétségtelenül igaz, hogy elméleti tárgyak tanításánál, bármennyire is benne van az ember szaktárgya ismeretében, hosszabb idő alatt évről-évre nagyobb lesz a tárgy tanításában a készség és bátorság.

A nemzeti véderő szempontjából lehetetlen kívülhagyni azon néposztály sorsát és nevelését, melyen az állam épületének alapjai nyugosznak. Nálunk a földműves néposztályból kerülnek ki a fegyveres erő százezerei, akik munkabírás és harcképesség tekintetében páratlanul állnak. Ennek a békés munkáján nyugszik az állam jóléte, ennek az élén jutottak nagyrészt a főurak nagybirtokaihoz s ennek az élére voltak a multban kötelesek állani, valahányszor veszélyben forgott a trón és haza. Ennek a nehéz munkáján élveznek ma is sokan pazar kényelmet, ennek a vállain iparkodnak ma is sokan hirnévhez, tekintélyhez jutni s mégis ennek a néposztálynak van a legkevesebb barátja. Nálunk hagyományos szokás a társadalmi semmivetés, a más bajával való nemtörődés s szeretünk minden terhet a kormány nyakába háritani, pedig alig van a világon kormány, amelynek súlyosabb helyzete volna, mint nálunk. Ezen néposztálynak legmunkabíróbb tagjai százezrével hagyják itt e földet s idegen állam anyagi jólétének emelésére áldozzák fel fizikai erejük megbecsülhetetlen kincseit. Bármely államban történik ez, az egész társadalom megmozdul s lázasan néz a baj gyógyítása után, csak mi várunk mindent a kormánytól.

Nem bocsátkozhatunk e kérdés mélyebb fejtegetésébe, de azt fel kell említenünk, hogy a józan belátás törvényei szerint az öröklött nagybirtokkal együtt öröklött hazafői köteleességek is járnak s ezek között első helyen áll a nép sorsával való törődés. A világvárosok költséges időtöltései közül olykor a nép közé is le kellene szállni és ott közhasznú intézményeket kezdeményezni, néplövöldéket felállítani, céllövő ünnepélyeket rendezni, hogy a köznépek egyetlen időtöltése ne csak a korsomázás legyen. Aki ezt teszi, köteleességet teljesít ember, haza, isten iránt egyaránt.

Rendőrség új egyenruhája,

Hogy felujult Fogaras, várossá lett, egymásután ujulnak intézményei is. Ujítás az egész vonalon, ez a jelszó és helyes is ez, mert hiszen a világ halad és aki nem akar vele haladni az elmarad örökre, hasznavehetetlen, ócska lim-lom lesz belőle.

Sok kifogás alá esett rendőrlegénységünk, ám de a gáncsoskodók nem gondolják meg, hogy ahol pénz nincs, ott megfelelő rend sem lehet. Mert hát azt mindenki tudja, hogy a rendőrségi szolgálat milyen nehéz, fáradságos és felelősségteljes, de meg veszélyes is, és bizony ezzel sehogy sincs arányban a silány fizetés. Azért tehát nem szabad zugolódunk, mert ha nincs pénzünk arra, hogy intelligensebb elemet fizessünk, elégedjünk meg a kevésbé megfelelő anyaggal is.

Különben is túlhaladott álláspont a rendőrség személyzetének csekély száma és nem eléggé alkalmas minősége felett medítálni nekünk, amikor a székesfőváros sincs megelégedve a maga rendőreinek milyen- és mennyiségével. Az már a természet rendes évezredes rendelése, hogy az emberiség soha sincs megelégedve a maga állapotával, mindig az elérhetetlen után sóvárog.

Reméljük, hogy rendőrségünk ezen új szervezetében sokkal jobban meg fog felelni céljának, mint eddig. Azon kiterjedt hatáskör, amellyel most önállóan rendelkezik, biztosítja a sikert.

A várt, fokozottabb munkálkodás egyelőre a külsőségben kezdődik. Ami egészen helyes dolog, mert az átalakult, új külsőhöz fog majd a ténykedés maga is simulni.

A rendőrség jelenlegi, agilis és rátermett vezetője, tapasztalva a másutt bevált eredményeket, a következő előterjesztést tette:

Mélyen tisztelt képviselőtestület!

Városunk rendőr legénysége részére rendszerezített s jelenleg használatban levő egyenruha úgy szabás mint más egyéb tekintetben is a kor követelményeinek nem felel meg. Utóbbi időben az ország csaknem valamennyi városa rendőrtisztviselői és rendőr legénysége részére, a budapesti m. kir. állam rendőrség részére redszerezített s minden tekintetben igen jónak s célszerűnek bizonyuló egyenruhának mintáját fogadta el és oly szabásu ruhát készített. — Ez egyenruha minta — melyet itt fénykép felvételen van szerencsém bemutatni, nemcsak, hogy célszerűbb csinosabb és katonásabb is hanem a jelenlegi használatban levő ruhánál sokkalta olcsóbb is lesz; mert egy ily szabásu ruha 10—12 koronával lenne olcsóbb mint a jelenlegi.

A mult év december hó 17-én Budapesten megtartott kongresszus alkalmával a rendőrtisztviselők országos egyesülete, határozatot hozott, miszerint valamennyi város rendőrkapitánya megfelelő módon hasson oda, hogy már az egyöntettség kedvéért is, a rendőr legénység részére — a budapesti állam-

rendőrség részére rendszeresített egyenruházati minta fogadtassék el és hogy az rövid időn belül rendszeresíttessék.

Mindezeknek alapján bátor vagyok ajánlani, hogy rendőr legénységünk részére a már fenn körülírt egyenruhának a mintája fogadtassék el és hogy a jelen évre szükségeltető ruházat már annak alapján legyen elkészíthető.

Jakócs r. biztos,
r. k. h.

A képviselőtestület, — dicséret illeti meg érte — elfogadta a rendőrfőnök javaslatát és így még ez év folyamán a fővárosi-rendőrökéhez hasonló egyenruhában fognak rendőreink járni. Hihető, hogy a fővárosiak szolgálatkészségét, ügyességét és használhatóságát is felöltik majd az új ruházattal.

H. Gy.

Kivonat.

A fogarasi első temetkezési egyesületnek Fogarason, a Páris szálloda nagytermében 1908. évi január hó 19-én Borsai Rezső igazg. elnök elnöklése alatt megtartott közgyűlésének jegyzőkönyvéből.

8. jkvi pont.

Az egyleti választmány folyó év s hó 1-én és 11-én tartott ülésében beható megvitatás után, tekintettel az igazgatóságnak az egylet további vezetésével járó nagy felelőség nem vállalására nézve tett határozott kijelentésére és tekintettel az alapszabály 27. §-ára, hogy az egylet feloszlása bekövetkezik: a) ha az egylet tagjainak száma annyira lepadna, hogy az évi jövedelem az évi kiadást nem fedezné és ezáltal az egylet fennállása veszélyeztetve lenne s mert ez bekövetkezett a volt igazgatóság kezelése alatt már 1905. évtől óta, az elkövetett szabálytalanságok miatt; ebből kifolyólag a feloszlást indítványozza az alapszabály 28. §-a 1-ső bekezdésére utalva és tekintettel azon tényre, hogy a múlt évi augusztus hó 4-én elhatározott 21. jkvi pont alatti határozat a leszámolás tekintetében nem járt az után fizetésekre nézve a legkedvezőbbben, mert csak 614 tag jelentkezett annak teljesítésére és hogy ezen jelentkezett tagok elégtelenek a felmerülő halálesetek alkalmával nyújtandó segélyekre a megfelelő fedezetet nyújtani és hogy 225 tag a leszámolást kéri, miből az egyleti vagyon elkallódása következne be; indítványozza a közgyűlésnek, hogy egyhangulag mondja ki az alábbi határozatot:

Az előterjesztett alábbi szóról-szóra magyar, német és román nyelven felolvasott, részletesen megmagyarázott, kellőleg megvitatott és indokolt határozati javaslatot a közgyűlés Tiszt. Balla Károly ref. lelkész, Tiszt. Fleischer Sámuel ev. luth. lelkész és Tiszt. Áron Miklós gör. kel. lelkész pártoló, felvilágosító felszólalásai után egyhangulag magáévá tette és hozta egyhangulag az alábbi

Határozatot:

Az alapszabály 11. §. 2. bekezdése rendelkezése szerint határozat képes közgyűlés a fogarasi első temetkezési egyesületet a fenti indokok és az alapszabály 27. §-a a) pontja alapján feloszlattja, a 28. §. intézkedései szem előtt tartásával és kimondja,

hogy a feloszlása alkalmával az egylet ez időszertinti 26.000 kor. meglévő vagyonból 6000 azaz Hatezer koronát kiszakít ezen határozatnak e 28. §. 2. bekezdése szerinti intézkedés belügyminiszteri jóváhagyása leérkezéig esedékessé válандó segélyek folyósítására, amelyek folyósítását az egylet ez időszertinti elnökére és pénztárnokára bizza és azoknak ellenőrzésére felszámoló bizottságot küld ki, Balla Károly, Fleischer Sámuel, Áron Miklós, Berescu János, Burezi József és Olmützer Márton személyében, feljogosítván a felszámolás alatt felmerülhető fontos kérdésekben az igazgatósággal egyetértőleg az egylet nevében intézkedni s akiknek a kiosztott 6000 korona a fennállott alapszabály (1896. évi XII/20-án alkotott) rendelkezései szoros felhasználása — számadás-szerű elszámolására a maga részéről megbízatást ad, hogy annak eredményeként a megfelelő fölmentvényt adja annak idején meg; az esetleg annak idején fennmaradó összeget pedig elrendeli, hogy a meglévő vagyonhoz csatolja és azt a 28. §. rendelkezése szerint az életben levő egyleti tagok között a kezei között levő nyugta-könyvecskékkel igazolt befizetéshez arányosított összegben ossza fel és pedig belügyminiszteri jóváhagyás leérkezése után 1 (Egy) évi időtartama alatt. A feloszlás összeg a kiküldött bizottság által állapítandó meg és azon bizottság lesz hivatva az egyleti elnök, pénztárnok és jegyző közreműködésével megállapítani, hogy az egy teljes, vagy részben kifizetett könyvecskéik ellenében a feloszlás következtében mennyit fog egy-egy könyvecskére kifizetni. Együttel határozatilag kimondja a közgyűlés, hogy az egylettől a zálogjogilag kölcsönzött tőkéket 1908. évi február hó 1-től 3 havi időre felmondja és felhívja adósokat, hogy a bekeblezett kölcsönöket ezen határidő alatt az esedékes előleges kamatokkal együtt fizessék be az egyesület pénztárnokánál és felhatalmazza az egylet elnökét és pénztárnokát, hogy a kifizetett kölcsönök után az adósleveleket (kötelezvényeket) és a felek terhére kiállítandó törlési nyugtákat annak idején szolgáltatassák ki.

Továbbá utasítja az egylet ez időszertinti elnökét és pénztárnokát, hogy az egylettől a tagsági könyvek ellenében kötelezvényre (adóslevél) kiadott (30 frt) 60 koronás kölcsönöket is mondja fel 30 nap alatti peresítés terhe alatt és a három évi kamatokkal együtt hajtsa fel és a begyüendő összeget számolja el a kiküldött felszámolási bizottságnak, azonban mérlegelni tartozik, hogy vagyontalanok ellen kötes pereket ne indítson.

Kimondja továbbá a közgyűlés, hogy a jelen határozat jóváhagyása után megállapított egy év elmúltával felvett összeget a Fogarason időközben megalakult újabb fogarasi temetkezési egyesületnek ajándékozva a tartalék-alapja növesztésére, amelyet az ezen egyesület leszámolásával utánfizetésre önként jelentkezett tagok alakítanak meg, szintugy nevezett alakítandó új egyesületnek ajándékozva vasszekrényét, kis vas kezétjét és az egyesület ládáját, valamint zászlóját is és átadandónak mondja ki végül nevezett új egyesületnek irományait és irattárát; az egy évi idő lejártá után fel nem vett tőke, illetőleg az új egyesületnek történő átadásig takaréklag kezelendő és a végleges leszámolás befejezése után a teljes leszámolás számadás és iratai a közigaz-

gatási helyi hatóságnak lesz bemutatandó melynek teljesítését az igazgatóság feladatává teszi, csatolván ahhoz a felszámoló bizottság felmentvényét is. Fenntartja azonban a közgyűlés jelenben is Szentpáli Gyula volt elnök és Botha Károly volt pénztárnok ellen kért hatósági vizsgálatot és a múlt évi augusztus hó 4-én kimondott anyagi felelőséget is és felhatalmazza a jelenben kiküldött felszámoló bizottságot, hogy azt ellenük annak idején érvényesítse is és az esetleg ebből begyűlt összegeket kezelje át a megalakult új fogarasi temetkezési egyesületnek tartalék-alapja javára.

Felhívja egyttel az egyesület pénztárnokát, hogy a leszámolással befizetett 1335 kor. 90 fill. azaz Egezerháromszázharmincöt korona 90 fill. összeget a jelen egyleti vagyonból szakítsa ki és azt a befizetést teljesített tagoknak fizesse vissza, illetve az újra alakult egyesület pénztárának adja át.

A feloszlással felmerülő dologi kiadások fedezetére 600 kor. azaz Hatszáz koronát szavaz meg, melyből a hirdetési díjak is fedezendők lesznek. A feloszlási teendők, illetve a felszámolás keresztülvitele nagy munka teljesítéséért az egyesület ez időszertinti elnökének 500 korona, azaz Ötszáz koronát, a pénztárnoknak 500 kor. azaz Ötszáz koronát, aljegyzőnek pedig 300 kor. azaz Háromszáz koronát és szolgatartásra elnöki felfogadásra 100 kor. azaz Egeyszáz koronát, mint tiszteletdíjat állapít meg, mely összegek az egyesület vagyonából kiszakítandók és havi utólagos részletekben folyósítandók, elnöki utalvány alapján, amelyek nem érintik az alapszabályokban meghatározott állások tiszteletdíjait.

Jelen határozat 15 napon át kihirdetés alatt áll és pedig kihirdetendő — Fogaras vármegye hiv. lapjába, Fogaras és Vidékében és a Tára Oltuliban és hirdetménnyel a Budapesti Közlönyben is és a kihirdetés után jóváhagyás végett a Belügyminiszter urhoz a beérkezett felebbezésekkel felterjesztendő, melynek teljesítésével az egyesület ez időszertinti igazgatóságát bizza meg.

A belügyminiszteri jóváhagyás vétele után 30 napon belül szintén hirdatilag kihirdetendő és pedig Budapesti Közlöny, Fogaras vm. hiv. lapja, Fogaras és Vidéke és a Tára Oltului lapokban, hirdetmény útján.

Kiadta az eredetiből:

Fogarasi, 1908. évi január 19-én.

Borsai Rezső, Magyarai Kálmán,
egyesületi ig. elnök. ad hoc. jegyző.

H I R E K.

Megint a telefon.

Igaz, hogy unos-untig hangoztattuk már, de ugylátszik még sem elég sokszor, legalább az eredmény azt mutatja. Hogy mennyire szükséges Fogarasnak a telefon, különösen a kereskedői és iparos világnak, azt mindenki maga is tudja és nincs miért újra és újra bizonyítani. De hát itt az a baj, hogy épen azok, akiknek legjobban szükségük volna rá, nem érdeklődnek, akik pedig érdeklődnek, azok nem tudják eltalálni, miképen jöjjenek bele, hogyan kezdjék meg a dolgot.

Igy fogván fel a dolgot, talán nem lesz felesleges, ha némi felvilágosítással szolgálunk az érdekelteleknek. Mindenekelőtt elkerülhetetlen szükségét látjuk egy gyűlésnek. Felkérjük tehát ifj. Novák János urat, a fogarasi kereskedők ezen tekintélyes, agilis és számottevő tagját, vegye az ügyet kezébe és hívjon össze egy gyűlést, amelyre az iparosokat és kereskedőket meghíva, megbeszélnek, látárgyalnak a telefon létesítésének ügyét és egy bizottságot küldenek ki, amely az elnök vezetése alatt megbizatnék a további lépések véghezvitelével.

Igy azután, ha a telefont kérvényezőkhöz kellő számú aláírást gyűjtenek és megfelelő előfizetést biztosítanak, mi sem áll utjában a telefonhálózat létesítésének és Fogaras ismét egy nagyobb lépést halad előre.

Kérjük tehát Novák János urat, vegye kezébe és vigye diadalra a telefonügyet, mely a kereskedők és iparosok érdeke. A sok levelezést és hosszadalmasságot úgy is megunhatták már, különösen a kereskedők, igazán olyan könnyű szerrel véghez lehetne ezt vinni, csak valaki venné a kezébe a dolgot, hiszen akivel még eddig beszéltünk, mind akarja, mindenki jónak látja, miért nem csinálják hát meg? Reméljük, hogy ez az az út, amelyen haladva a kivitelhez jut végre a telefonhálózat ügye.

H. Gy.

— **Kinevezés.** A király, Major Károly dr., fogarasi állami főgimn. ideiglenes igazgatót, igazgatóvá nevezte ki Fogarasra. Rövid két hónap óta időzik Fogarason az új igazgató, de ezen rövid idő alatt is a tanári kar tiszteletét és rokonszenvét vitta ki magának és az ifjúsággal szemben tanúsított atyai bánásmódjával a tanulókat is meghódította. Elmondhatjuk, hogy úgy tanügyi, mint társadalmi téren nagy nyereség Fogarasra Major Károly dr. kineveztetése és épen ezért a magunk részéről is őszinte jókívánatainkat fejezzük ki a jól megérdemelt kitüntetés alkalmából.

— **Eljegyzés.** Vlaicu Miklós, a legújabb tisztújításon megválasztott fogarasi szolgabíró, eljegyezte Belle Helént, Belle Sándor alispán leányát. Őszintén gratulálunk a jegyespárnak.

— **Balet estély.** A fogarasi izr. nőegylet, február hó 2-án tartja ez évben fényes és nagyarányú balett estélyét. Az agilis elnökség, mindent elkövet, hogy a sikert és az elismerést kivívja. Mintegy 50 szereplő fogja ez estén gyönyörködtetni a közönséget, bájosabbal-bájosabb leányok lejtik majd a tündértáncot. Az est prólóggal kezdődik, amelyet Fleissig Ilka fog előadni. Az elmés prólógot Dénes Sándor írta és Halmy Gyula tanár,

főszerkesztő alkalmazta a helyi viszonyokra. Ezután Hersényi Endre ének-száma következik és csak ezután az „Egy álom“ című balett. Az estélyt fényes tabló és Fleissig Ilka által elmondott Epilog fejezi be, amelyet Halmy Gyula írt. A meghívók most mennek szét. E fényes est méltóan fog sorakozni az izr. nőegylet eddigi, nagyszerű estélyeihez. Ki véletlenségből meghívót nem kapott és arra igényt tart, szóljon Thierfeld D. ur könyvkereskedésében.

— **Diák bál.** A nagyszabeni áll. főgimnázium tanuló ifjúsága, szokatlanul díszes és szép meghívókkal adja tudtunkra, hogy szokásos, ugynevezett „diákbál“-ját ez évben is megtartja febr. 1-én. Nincs is valami szebb, az ilyen diák mulatságoknál. Manapság csak ott lehet feltalálni az őszinte, hamisítatlan, érdeknélküli, valódi jókedvet, kitörő mulatozási, táncolási vágyat. Boldog diákkor, de sok férfi gondol irigykedve, aranyos, gondtalan napjaira. Azért hát jómulatást és sikert kívánunk a nagyszabeni diákoknak.

— **A függetlenségi kör táncestélye.** Febr. 9-én fog lezajlani a függetlenségi kör táncestélye. Akinek emlékében van még a múlt év februárjában rendezett ilyen táncestély, az nem fog kételkedni azon, hogy az idén is a kedélyesség, látogatottság, szóval a siker jegyében megy majd végbe ez a jóhírű mulatság, melyre ezúton is felhívjuk a közég figyelmét.

— **Értesítés.** A Fogaras és vidéki vadászegylet választmányja 1908. jan. 13-án tartott választmányi ülésén a következő határozatokat hozta, melyeknek intézkedései a legközelebbi közgyűlésig az egylet tagjaira kötelezők: — 1. A választmány a nmélt. földmívelésügyi minisztertől adományozott 400 koronán mezei tenyésznyulakat hozatott, s azokat Fogaras és környéke határában kibocsátja. — 2. A földmívelésügyi miniszter kijelentett akaratához alkalmazkodva Fogaras és környéke határát — az Olt bal partján a Reusori-patak, Reusor, Illény, Hersényi malma, Huréz, Huréz-Betleni országút, Betlen képezte vonalon belől *vadászati tilalom alá veti 1908. jan. 20-tól 1910. aug. 1-ig.*

— 3. A megjelölt területen a megsabott időpontig az egyleti tagoknak sem vadászni, sem — az utak kivételével — fegyverrel vagy vadászókkal járni nem szabad. Az igazolvánnyal ellátott vadőrök előtt a területjegy felmutatandó. — 4. E tilalom áthágói vadászati kihágást követnek el, s velők szemben az Alapszabályok 10. §-a a legszigorubbán alkalmaztatik. — 5. A tilalom kiterjed a közbeeső kincstári területekre is. Fogaras, 1908. jan. 20. A választmány nevében

Dr. Popescu T.
elnök.

— **Az ev. ref. egyház elnevezése.** Andrássy Gyula gróf belügyminiszter az ev. ref. egyház, illetőleg vallás elnevezésének megváltoztatása tárgyában körrendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz. A körrendelet szerint az 1904. évi második budapesti országos református zsinat az általa alkotott törvényekben úgy az ev. ref. egyházat, mint az ev. ref. vallást reformátusnak nevezi s ezt az elnevezést elfogadja az 1907. évi február 14-én kelt ama legfelsőbb elhatározás is, amely a jelzett zsinati törvényeket jóváhagyja és megerősíti. Ehhez képest az ev. ref. egyház és vallás hivatalos elne-

vezése ezentúl nem evangélikus református, hanem református. A belügyminiszter a körrendeletben az igazságügyminiszterrel egyetértően elrendeli ezek folytán, hogy az anyakönyvi eljárásban az evangélikus református vallás ezentúl református vallásnak nevezessék.

— **Helyreigazítás.** A „fogarasi temetkezési egylet ügye“ című, — Borsai Rezső igazgató-elnök által írt cikkben, amely lapunk ez évi 3-ik számában jelent meg a „Közönség köréből“ rovat alatt, az 5-ik bekezdés 3-4 és 5-ik sorában a számok között sajtóhiba fordul elő, amit ezennel helyreigazítunk. E szerint a helyes szöveg ez: „Az 1907. aug. 31-én lezárt pénztári napló 167-ik lapján a bevételi oldalon, halotti járulékokban 6400 kor. összesített tétel ellenében, a kiadási lap 167-ik oldalán a pénzbeszedő biztosok megterhelése 6800 kor. Így a napi összeg 400 K-val több, mint kellene. Itt a tévedés 400 kor.“

— **Öngyilkos péktanonc.** A bertalani állomásnál a zernesti vonat egy embert ketté vágott, az elmúlt héten, A kiszállott rendőri bizottság megállapította, hogy öngyilkosság történt. Jakab György 18—20 éves péktanoncot ismerték fel az öngyilkosban, aki a robogó vonat elé feküdt a vágányokra. Az öngyilkos tanonc, aki Hallier Antal péknél dolgozott, levelet írt tanonc társainak s e levélben azt írja, hogy mesterének bánásmódja annyira elkészerítette, hogy kénytelen volt az élettől megválni. Kéri társait, hogy ha van baráti érzésük, akkor meg fogják boszulni. Levelét azzal végzi, hogy ne feledjék el társai, hogy volt nekik egy jó barátjuk, kit mestere kergetett a halálba. A rendőrség által kihallgatott mester úgy mentegette magát, hogy Jakab György, az inasa haszontalan ifju volt. Az öngyilkos tanonc atyja fogházör itt nálunk, Fogarason.

— **Prostitúció rendszabályozása.** Valóságos hézagot tölt be a redőrkapitány legújabb két, szigorú rendelete, amellyel a prostitúciót rendszabályozza. Eszerint a pincérleányok szigorúan csakis szolgálatuk keretében mozoghatnak és ha a hatóság rájön, hogy a vendéglősök a pincérleányokat egyébre is használják, úgy a gazdát, mint az alkalmazottat szigorúan megbüntetik. A rendőri felügyelet alatt álló nők és gazdájuk viszonyát is szigorúan meghatározza egy új rendelet, amelynek érvényre jutása után ezek a fehér rabszolgák legalább anyagilag nem lesznek majd úgy kiszípolozva, mint eddig.

— **A tartalékos katonaoorvosok fegyvergyakorlata.** A hadügyminisztérium elhatározta, hogy az idej esztendőktől kezdve a tartalékosokat is behivatja fegyvergyakorlatra, az egyévi önkéntesi szolgálat után következő második, negyedik és hatodik esztendőben. Az újításnak az a célja, hogy valamennyire segítsenek a hadseregben már nagyon is érezhető orvoshiányon.

— **A „Meteor“ szálloda megnyitása.** A főváros szívében, a két villamos vasút mentén, minden pályaudvartól könnyen megközelíthető helyen, az Erzsébet-körút 6. szám alatt január 25-én nyitott meg a Meteor-szálloda. Minden ízében igazán nagyvárosias, minden tekintetben kiválóan elegáns egy nagy fogadó ez, mely a budapesti idegenforgalom emelésére kétségkívül

nagy hatással lesz. A hatalmas, négy emeletes hotel tulajdonosa, Rendes Izidor nem kimélte a költséget, hogy igazán lakályossá tegye házát. Frappáns szépségű a vestibule is, egy kolosszális aranyu, műremekű kandallóval és kényelmes klubbutorral. Maguk a szobák pedig nem azzal a rideg sablonnal vannak berendezve, mint a hotelszobák általában. Ezek a szobák derűsek, pazar eleganciájuk, úgy hogy otthonosan érzi magát bennük az ember. Remek perzsa szőnyegek borítják a padlót, a butorzat a legolcsóbb áru szobában is remek szép. A negyedik emelet legolcsóbb udvari szobájában épp oly elegáns butorok és rézgyak vanak, mint a legdrágább lakó-osztályokban. A vendégek részére vilamos világításon kívül hideg és meleg víz áll a szobában rendelkezésre, azonkívül minden emeleten fürdő is van, mely két perc alatt beüthető. A modern villamos lift éjjel-nappal működik. A Meteor-szálloda, melyben az árak igen mérsékeltek, határozott nyereséget jelent fővárosunk részére.

— Magyar otthon. Elsőrangú penzió a város központján. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett szobák külön bejárattal, villanyvilágítással. Rézgyak, fürdők kitűnő konyha. Olcsó árak, Főherceg Sándor utca 30. sz. Budapest.

— Tartalékosok fegyvergyakorlatai 1908-ban. A múlt évben próbaképpen alkalmazott módja a fegyvergyakorlatok teljesítésének az idén végérvényesen életbe lép. A fegyverszolgáltatásra kötelesek ezentúl márciustól szeptemberig tartoznak szolgálatot teljesíteni, még pedig olyképpen, hogy ezáltal a létszám ebben az időben jelentékenyen nagyobb lesz. A hadvezetőség a tartalékosok és póttartalékosok tetszésére bizza, hogy március és szeptember között mikor akarnak szolgálatot teljesíteni.

— Gimnázium Gyergyószentmiklósban. Csikszeredából írják: folyó évi szeptember hóban a gyergyószentmiklósi polgári iskolát gimnáziummá alakítják át. Ezzel az intézkedéssel a gyergyóiak régi óhajtuk teljesítésbe fog jutni, hogy gimnáziumot kapnak.

— Halászatunk fejlődése. A földművelésügyi miniszter a folyó évi költségvetésben a halászat fejlesztése és a halértékesítés előmozdítására szánt költséget jelentékenyen emelte. Erre a költségvetés indolása szerint azért van szükség, mert a halászat iránti érdeklődés erőndetes terjedése folytán a közvizek beépítése körüli tevékenység is fellendült és ezzel kapcsolatosan a társulatok minő erősebben veszik igénybe az államnak halanyag adományozásával eszközölt segélyezését. Tovább a tógazdaságok szaporodása folytán akciót indított a miniszter halértékesítés előmozdítására és halaspiacok szervezésére. A halaspiacokon fődolog a halak ellátásához szükséges berendezések létesítése. A miniszter anyagi támogatásával oda akar hatni, hogy a magánvállalkozás minél több halaspiacot fogantossza a szükséges berendezéseket. Amint hasznos és jövedelmező voltak gyakorlatilag is bebizonyul a magánvállalkozásnak eféle támogatásra nem lesz szüksége. De modern halkereskedelem nagyobb arányú fejlődésének első lépéseit alig lehetne a szóban levő állami vezetés, támogatás nélkül a mi viszonyaink között várni. Még erre sem mozdul meg Fogaras?

— A hegyvidéki akció kiterjesztése. Megirtuk, hogy Darányi Ignác föld-

mivvelésügyi miniszter elhatározta, hogy a hegyvidék gazdasági talpraállítása érdekében megindított munkát Árva-Trencsén- és Liptó vármegyére kiterjeszti és ezen vármegyék népe gazdasági helyzetének fokozatos javítására 100.000 koronát vett fel idei költségvetésébe. Nevezett vármegyék közönsége évek óta több ízben fordult az akciónak kiterjesztése érdekében a miniszterhez, aki a javaslatokat most valósítja meg gyakorlatilag. Már ezen a télen szaporítani fogják a háziipari kurzusokat s a munkaaalkalmak, a kereset fejlesztése kiváló gondja lesz a hegyvidéki kirendeltségeknek. A miniszter vándortanárt és szakképzett munkavezetőket küldött a háziipari akció végzésére. Abroncs, seprőkészítő és egyéb faipari kurzusokat állítanak, melyeket a nép nagy kedvvel látogat. Fogarasnak elég volna a 110 ezer korona nyugedrésze! Dehát mi mindenütt kimaradunk!

— Hapci . . . Ki ne ismerné e kedves indulatszót, mely ilyenkor télen oly gyakran hallható. Ez zavarja meg a zsúrfju szellemes csevegését, a szerelmi vallomását, a primadonna énekét és pertlis vezérmagyar ódai leüdülettel előadott szónoklatát. Ez a hapci . . . a tüszentés, amelynek nyomán elő kell venni a sokat jelentő zsebkendőt és pardont muzáj kérni. Egy ötletes német tudós kiszámította, hogy évenként 75,956-tal több házasságot kötne évenként, ha az emberek nem volnának időnként náthásak s a nátha nem gátolná a szerelmes szívek találkozását, az érdekházasságok megkötését. Ilyen fontos tényező az emberiség történetében a nátha, mely a mosonintezet-tulajdonosokon kívül mindenkinek kellemetlen.

— „Erdély.“ Ez alatt a cím alatt jelenik meg a két havonta az Erdélyi Kárpát-Egyesület képes folyóirata, hogy a természeti szépségek védelmére és az azokban való gyönyörködésre serkentse a természeti barátait. A turistaság az egyetlen testedző foglalkozás mely egyuttal a honismeret gyakorlati terjesztésével a hazai föld megismeréséhez és így annak fokozottabb szeretetére tanít.

— Az „Erdély“ legújabb 9—10. száma is ezt a hazafias célt szolgálja. A vezető cikkely a háziiparickek turistaforgalmi szerepével foglalkozik Ruzitska Béla dr. pedig leírja társas turista vándorlását a Déli Kárpátokban a Retyezát hegységen át Nagyszében klimatikus magaslati gyógyhelyéig, a „Höhe Riune“-ig, melyet a magyar ötletesség magas csurgónak nevez. A hangulatos szakdolgozatot szerző 7 saját fölvétele díszíti. — Ezután következik egy cikkely az automobilos kirándulásokról, továbbá az E. K. E. 17-ik évi jelentése s az apróbb közlemények során legfontosabb a gyergyói osztály szervezése a székellyföldi turistaság előmozdítása céljából.

Az „Erdély“-t c. E. K. E. évi 6 kor. tagdíj fejében ingyen kapják. — Előfizethetni a következő cím alatt: E. K. E. — Kolozsvár. (Mátyás-ház).

— Képviselőválasztás Csikszeredában. Dr. Györgypál Domokos lemondásával megüresedett csikszeredai kerületben febr. 2-án lesz a választás. Választási elnök dr. Fejér Antal. Jelöltek: dr. Novák Albert ügyvéd és Hajnó Ignác takarékpenztári tisztviselő. A választás előre láthatólag igen küzdelmes lesz.

— A csiksomlyói főgimnázium épületének eladása. Az erdélyi róm. kath. státus igazgatótanácsa értesítette Kovács Antal árvaszéki elnököt, mint a vármegyei árva- és

szeregetház igazgató választmányának elnökét, hogy a csiksomlyói róm. kath. főgimnázium épületét és telkét az árva- és szeregetház céljaira hajlandó a vármegyének 82.000 K-áiban eladni. — Ez ajánlat egy lépéssel előbbre viszi Csiksomlyon ugy az árvaház létesítésének, mint a főgimnázium áthelyezésének ügyét.

— Zártkörű táncestély Zernesten. Zernesten, a cellulosegyár kintinjában 1908. február hó 1-én a szegény gyermekek felruházására, szombaton jótékony célú zártkörű táncestély lesz. Belépődíj: Személyjegy 1 korona 30 fillér. Családjegy 3 korona. Kezdeté este fél 8 órakor. Az estélyen az uzoni első zenekar működik közre.

— Egy székelly iparos találmánya. Ifj. Fazakas Ferenc sepsiszentgyörgyi épület és műlakatos, kinek csak a múlt évben adta meg a magyar királyi szabadalmi hivatal egy önműködő vonalzó iskolai tábla gyártásához a szabadalmat, most egy praktikus kávépörkölő gépet talált fel és készített, melynek bejelentését a magyar királyi szabadalmi hivatal tudomásul vette és 851. szám alá iktatta be. A kávépörkölő gépre Fiumából ötven megrendelést kapott a feltaláló.

A első nő-gyógyszertártulajdonos. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter az ópalánkai gyógyertár jogosítványát átruházta Hainniss Berta okleveles gyóyszerész nevére. Ez az átruházás azért érdekes, mert ez volt az első eset, hogy Magyarországon nő lett a patika-tulajdonos.

— Elhunyt kolozsvári egyetemi tanár. Meltzl Hugó, a kolozsvári egyetemen a németben nyelv és irodalom tanára, Nagyváradon az állomáson hirtelen összeesett és meghalt. Halála széles körben őszinte és mély részvétet keltett. Meltzl Hugó született Szászrégenben. Külföldön végzett egyetemi tanulmányai után 1872-ben nevezték ki a kolozsvári egyetemre, a hol a német nyelv és irodalom tanára lett. Nagy irodalmi munkásságot fejtett ki s különösen Petőfinek és Aranyak a külföldel való megismertetésében volt nagyrésze. Tagja volt a Petőfi Társaságnak és több külföldi tudományos intézetnek.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

Tündérvilág, Fogaras. Igen, a febr. 2-iki tündérvilág elragadóan bájos lesz. És lássa nem is kell olyan nagy szívifájdalom, olyan egetverő vágyakozás, a pénztár könyörületese kezelői silány és szóra sem érdemes két koronáért beengedik önt is a tündérvilágba. Hogyha aztán elbűvölik a tündérek, magára vessen. Ha ügyes lesz, hódít magának egyet, tehát türelem és szerencse fel!

H. A. Székelyudvarhely. Nagy tetszést aratott, kitűnő volt! Lehete talán ebben a zsánerben egy egész ciklust megindítani a székely falusi életből vett jelenetekből, ebben az eredeti dialektusban! Kérjük minél előbb a folytatást.

Hozzá, Fogaras. Ugyan menjon a p . . . ba, bizony türelmes a papiros már látom! Csak nem hiszi, hogy mi az ön neve alatt szerelmet valljunk ő — neki? Miért nem bizná ránk még azt is, hogy feleségül vegyük ön helyett?!

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THERFELD PÁVID.

Meghívó.

A fogarasi előlegezési egyesület részvénytársaság 1908. évi február hó 2-án vasárnap d. u. 2 órákor az intézet saját házában **XXXVII. évi rendes közgyűlését** tartja, melyre a tisztelt tagokat ezúton is meghívja:

AZ IGAZGATÓSÁG.**Tárgysorozat:**

1. A közgyűlés megnyitása az igazgató által.
2. A felügyelő bizottság jelentése a meg-ejtett pénztárrovnacoslásról és a zárszámadás felülvizsgálásáról.
3. Az 1907. évi zárszámadás összehasonlítása az 1906. évi mérleggel.
4. Határozathozatal a tiszta nyereség felosztása iránt.
5. Előterjesztés a tisztii fizetések, jutalékok és helyettesítések felemelése tárgyában.
6. Előterjesztés a részvénytőke felemelése tárgyában.
7. Igazgató választása és az igazgatóság kiegészítése.
8. A felügyelő bizottság választása.
9. Egyéb indítványok.

Sz.: 7759/907.tkvi.

ÁRVERÉSI HIRDETM. KIVONAT.

A fogarasi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Lessman Arnoldné szül. Veinstock Johanna végrehajthatónak Vasu Gedon nyugalmazott körjegyző végrehajtást szenvedett elleni 34 kor. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén levő Alsóárpás község határában fekvő az alsóárpási 65. sz. tjkvben Vasu Mateiu, Vasu Mateiuné szül. Vasu Versavia, Sierbu Burszanné szül. Vasu Anna, Vasu György, Neagoe Demeterné szül. Vasu Rafira, Vasu Bartl lelkész, kiskoru Vasu Maria, Vasu György és Vasu Gedeon végrehajtást szenvedett nevén álló A †

112/2	hrsz. a. egész ingatlanra	80 K.
236	" " " "	80 "
730	" " " "	105 "
757	" " " "	75 "
800/2, 801/1	" " " "	14 "
1473, 1474/1, 1475	" " " "	196 "
1504, 1505	" " " "	63 "
1549	" " " "	51 "
1554—1558	" " " "	419 "
1597	" " " "	134 "
1888, 1889	" " " "	47 "
1959/2, 1960	" " " "	
1961	" " " "	96 "
2074	" " " "	83 "
2098	" " " "	58 "
3155	" " " "	36 "
2183	" " " "	30 "
2251	" " " "	17 "
2345/4, 2346	" " " "	13 "
2626/5	" " " "	39 "
2685	" " " "	32 "
2822	" " " "	36 "
2828	" " " "	39 "
2854	" " " "	50 "
3483	" " " "	15 "
3503/1	" " " "	07 "
3644	" " " "	07 "
3659/1	" " " "	14 "
3764, 3765	" " " "	08 "
3922/1	" " " "	209 "

4223, 4231/1	hr. a. egész ingatlanra	22 K.
4465	" " " "	13 "
4492	" " " "	15 "
4718/4, 4719	" " " "	12 "
4740	" " " "	26 "
4923	" " " "	27 "
5106	" " " "	18 "
5311	" " " "	39 "
5323	" " " "	21 "
5382	" " " "	22 "
5390	" " " "	23 "
5576/1	" " " "	21 "
5596	" " " "	80 "
5680	" " " "	65 "
5728	" " " "	144 "
5732	" " " "	47 "
5794	" " " "	39 "
5823	" " " "	106 "
5891	" " " "	06 "
5895	" " " "	09 "
5949	" " " "	37 "
6008a	" " " "	56 "
2079/1	" " " "	377 "
5619/2	" " " "	52 "
5620, 5623/1	" " " "	
2/25	" " " "	362 "
6171	" " " "	35 "

ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1908. évi január hó 30-ik napjának d. e. 9 órákor** Oláhujfalu község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 20%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1907. évi október 25-én.

A kir. járásbiróság mint tikvi hatóság.
Nádudvary.
kir. albiró.

Értesítés.

A fogarasi takarékpénztár részvény-társaság igazgatósága legutóbb tartott ülésében a betétek utáni kamatot $4\frac{1}{2}\%$ -ról 5% -ra felemelni határozta. 1-3

Tüzifa eladás!**Hirdetmény.**

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint a fogarasi gőzfűrészgári raktárunkban eladni való kemény tűzifakészletünk van a következő árak mellett:

I. oszt. szárazbükfa $\frac{1}{4}$ ölenként 7 korona II. oszt. száraz bükfa $\frac{1}{4}$ ölenként 6 K 50 fill.

Ezen minőségű tűzifát a Sebes községi „Smida hid” elnevezésű raktárunkban ölet 20 koronáért adjuk el.

Megrendelhető: Thierfeld D. és János I. cégeknél.

Fogarason, 1908. január 1-én.

Tisztelettel:

Schneider I. és Tsa.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű dugyökéretű, teljes felelősség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes Kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézes-fehér, Karbenet, Sárfehér, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas,

Passatuti.

1000	darab sima zöldoltvány	80 kor.
1000	" gyökeres I. oszt., 2 éves	180 "
1000	" " II. osztály	140 "
1000	" sima Ripária-Portális I. o.	16 "
1000	" " " " II. o.	9 "
1000	" gyökeres I. osztály	30 "
1000	" " II. osztály	18 "
1000	" fásoltvány I. osztály	200 "
1000	" " II. osztály	140 "

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

Sárkány József,
Gyöngyös, (Hevesm.)

**Feltűnő
ajándék!**

Háziasszonyok és mosónők öröme. A

Lesive Phénix mosóporral való mosással **50%**

megtakarítást lehet elérni, nem szükséges többé szappan, sem pedig dörzsölni a fehérneműt, egyszerű kifőzés után csak kiöblíteni, a legjobb lesz a fehérnemű.

Kapható: $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és 1 kilós csomagokban,

használati utasítással, minden csomagon: ara 24, 42 és 80 fillér,

klormentességért jótállás.

Kapható egyedül a BODOR BÉLA varrógép-, kerékpár- és beszélőgép üzletében.

Minden háziasszony és mosónőnek érdekében áll megpróbálni ezen mosóport s meggyőződést szerezni állításom valódiságáról.

Beszélőgépek, lemezek és hengerek jutányos árban kaphatók.

Tisztelettel

BODOR BÉLA

varrógép-, kerékpár- és beszélőgép-kereskedő.

Fogaras, Honvéd-u 11., saját háza.

„METEOR“-SZÁLLODA

Budapest, VII., Erzsébet-körut 6. szám.

120 szobával.

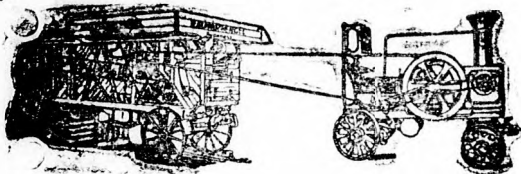
== A fő- és székváros legújabb és legmodernebbül berendezett szállodája. ==

Kalmár és Engel

MÓTOR ÉS GEPGYÁRA

Városi raktár: BUDAPEST. Gyár és iroda:
V. Lipót-kör. 18. VI. Üteg-u. 19.

Ajánlja egy cseplőgép, mint malomüzemre leg-
egyszerűbb benzínmotorjait, benzínkomobiljait,
valamint szivógázmotorjait, melyek V. Lipót-
körut 18. bármikor üzemben megtekinthetők.

- Teljes jótállás
kötő cseplésért! Egyedül létező újdonság!

Ezen motorok egyenletes járása és bámu-
latos egyszerű szerkezetük folytán bármely
legjáratlanabb ember által is azonnal köny-
nyen kezelhetők.

Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre.

!!Látványosság a fővárosban!!

Deák Ferenc-szálloda

Csendes családi szálloda.

BUDAPEST, VIII., Aggteleky-utca 7.

Fényes berendezés 75 szoba,
központi légfűtés, vil-
lanyvilágítás, amerikai
élműködés rézművelés,
fűdél, fényesen berendezett kö-
vénház, mérsékelt árak.

5 percrenyire a keleti pályaudvartól.

Tulajdonos.

PALLAI MIKSA.

KÖHÖGÉS!

Ki ezt figyelmen kívül hagyja,
— önönmaga ellen vétkezik. —

Kaiser-féle

Mell-cukorka

a 3 fenyővel.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva:
köhögés, elnyálkásodás és
— rekedtség ellen. —

4512 hitelesített bizonyítvány tanu-
sítja, hogy megtartják azt, amit
ígérnek.

40 és 20 filléres csomagokban kaphatók:

Hermann P. János, Kontesveller
Károly, Steinburgi Pildner Frigyes
urak gyógyszerüzében, FOGARAS.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Visszelárusítók kerestetnek!

Harisnya nélküli petroleum izzóvilágítás!

5% olaj megtakarítás.

Korommentes!

Szagtalan!

Robbanásmentes!

Eltörhetlen!

Lámpaátalakítás fölösleges.

10" = 1 Kor. 75, 14" = 2 Kor. --, 16" = 2 Kor. 30.

Utánvétel és postadíjmentes!

Atnézet díjtalanul!

Petroleum-Glühlicht-Industrie Kronach

(B A Y E R N.)

Visszelárusítók kerestetnek!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG ÉS HURUT ELLEN NINCS JOBB A

R É T H Y-féle

Pemetefü-cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RÉTHY-felét kérjük, mivel
sok haszontalan utánzata van.

1 DOBOZ 60 FILLÉR.

Csak RÉTHY-felét fogadjunk el!

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

Brassóban.

Fogarasra kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedésében.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarasra.